

Araştırma Makalesi

Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Arasındaki İlişki

The Relationship Between Digital Data Security Awareness Perception, Financial Literacy and Digitalization

<p>Gülin Tuğçe SÖYLEYİCİ Dr.Öğr.Üyesi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu gulintugce.soyleyici@siirt.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-3382-4837</p>	<p>Yasemin KARATAŞ ELÇİÇEK Dr.Öğr.Üyesi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu yaseminkaratas@siirt.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-7423-5839</p>
--	--

Makale Geliş Tarihi	Makale Kabul Tarihi
18.02.2026	02.05.2026

Öz

Kişilerin dijital finans ortamında karşılaştıkları riskleri nasıl algıladıklarının ve bu riskleri nasıl yönettiklerinin anlaşılması açısından dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme arasındaki ilişkinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı Siirt Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin, dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasındaki ilişkilerinin incelenmesidir. Veriler 17.03.2025 – 12.05.2025 tarihleri arasında gözatım yöntemi ve anket formu kullanılarak toplanmış olup 507 kişiden dönüş alınan veriler analize dahil edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, korelasyon, regresyon, t-testi ve Anova testlerinden faydalanılmıştır. Yapılan analizler doğrultusunda öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı arttıkça finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin de arttığı, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin öğrencilerin kredi kartı / ek kart kullanıp kullanmamasına göre farklılık gösterdiği, finans dersi alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi bakımından farklılığın olduğu söylenebilmektedir. Elde edilen bulgular, finans ve dijitalleşmeye dair eğitimin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme ilişkisinin birlikte ele alınmasının literatüre önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Veri, Dijital Veri Güvenliği, Finansal Okuryazarlık, Dijitalleşme, Finansal Teknoloji.

Abstract

The examination of the relationship between digital data security awareness perception, financial literacy, and digitalization is of great importance in understanding how individuals perceive the risks they encounter in the digital financial environment and how they manage these risks. In this context, the study aims to examine the relationship between the digital data security awareness perceptions and the levels of financial literacy and digitalization of associate and undergraduate students studying at Siirt Üniversitesi. The data were collected between 17.03.2025 and 12.05.2025 using the observation method and a survey form, and the data obtained from 507 respondents were included in the analysis. In the analysis of the data, descriptive statistics, correlation, regression, t-test, and ANOVA analyses were utilized. In the analysis findings, it was observed that as students' digital data security awareness perception increased, their levels of financial literacy and digitalization also

Önerilen Atf /Suggested Citation

Söyleyici, G.T. & Karataş Elçiçek, Y., 2026, Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Arasındaki İlişki, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 61(2), 1707-1726.

increased; that the levels of financial literacy and digitalization differed according to whether students used a credit card/additional card; and that there was a difference in terms of financial literacy and digitalization levels between students who had taken a finance course and those who had not. The findings have once again highlighted the importance of education in finance and digitalization. It is anticipated that addressing the relationship between digital data security awareness perception and financial literacy and digitalization together will make significant contributions to the literature.

Keywords: Digital Data, Digital Data Security, Financial Literacy, Digitalization, Financial Technology.

1. Giriş

Finansal kararlar bireylerin hayatında merkezi bir öneme sahiptir. Zira sahip oldukları maddi olanakları nasıl kullanacakları, tasarruf yapıp yapamayacakları ve gelecekte ortaya çıkacak ihtiyaçlarını karşılayıp karşılayamayacakları bu kararlar doğrultusunda belirlenmektedir. Bu bağlamda doğru alınan finansal kararlar bireyin finansal güvenliğini artırırken, yanlış alınan kararlar bireyin borçlanmasına ve ekonomik açıdan sıkıntı çekmesine neden olacaktır. Bu yüzden de finansal kararların alınması sadece bireylerin kendi istekleri doğrultusunda değil; ihtiyaçlar, elde edilen gelir, ekonomik koşullar, çevresel etkenler ve bilgi birikimi gibi pek çok faktör doğrultusunda şekillenmektedir. Bu doğrultuda finansal okuryazarlığın, bireylerin söz konusu faktörleri doğru biçimde analiz etmesinde, planlı, bilinçli ve sürdürülebilir finansal kararlar almasında büyük önem taşıdığı ifade edilebilmektedir.

Finansal okuryazarlık kavramı paranın kazanılma şeklini, kazanılan paranın nasıl değerlendirildiğini, yatırım kararlarının hangi unsurlardan etkilendiğini ve finansal kararların doğru alınabilmesi için gereken bilgi/becerinin önemini belirtmektedir (Uraz Kaya, 2020, s. 4). Finansal okuryazarlığa dair literatür incelendiğinde tanımının pek çok şekilde yapıldığı söylenebilmektedir. Bu tanımların genel özellikleri finansal kavramlara dair bilgi sahibi olunması ve finansal kavramların algılanabilme becerisi, finansal kararlarda öngörülü davranılarak doğru finansal planların uygulanması ve bunların neticesinde de finans yönetimi becerisi kazanılması şeklinde sıralanabilmektedir (Gökmen, 2012, s. 18).

Finansal okuryazarlık kavramı gereğince bireyler kendilerinin, yakınlarının (ailelerinin) ve şirketlerinin tamamının finansal süreçlerini sağlıklı bir şekilde sürdürebilmek için gereken bilgiye sahip olup bu bilgiyi tutum ve davranışlarına da yansıtabilmelidirler. Bu ifadeden hareketle finansal okuryazarlık kavramının finansal bilgi, finansal davranış ve finansal tutum olmak üzere üç temel unsurunun olduğu söylenebilmektedir. Finansal bilgi, bireyin finansla ilgili temel kavramlara (tasarruf, bütçe, yatırım enflasyon, faiz, risk, vade, getiri gibi) hakim olmasını belirtirken; finansal tutum bireyin parasını kullanırken dikkatli olmasını, geleceğe yönelik birikim yapmasını ve idareli tüketim alışkanlığına sahip olarak bu alanlarda yaşadığı deneyimler doğrultusunda istikrarlı finansal tavır sergilemesini belirtmektedir. Finansal davranış ise bireyin kendi bütçesini gözlemleyebilmesini, alışverişlerinde dikkatli olmasını, tasarruf ve borçlarını yönetebilmesini, yatırımlarını kısa ve uzun vadeli olarak değerlendirebilmesini ifade etmektedir (TBB, 2026).

Dijitalleşme, yeni iş modellerinin yaratılarak yeni değer ve kazanç üreten fırsatların sağlanması amacıyla dijital teknolojinin kullanılmasıdır (Özarslan Saydar, 2024, s. 57). Günümüzde teknolojik ilerlemelerin bir sonucu olarak dijitalleşmenin artması, finansal hizmetlerin de bu gelişmelerden büyük ölçüde etkilenmesine yol açmıştır. Bu doğrultuda özellikle de internet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte mobil bankacılık uygulamaları hem bireylerin kendi finansal işlemlerini gerçekleştirmelerinde hem de finans sektörünün müşteriye ulaşmasında önemli araçlar haline gelmiştir. Ayrıca yine dijitalleşmenin bir sonucu olarak finans şirketleri müşterilerle etkileşimde bulunmak amacıyla doğal dil işleme teknolojisine dayanan finansal hizmetlerle birlikte, sanal asistan görevini gören sohbet robotlarını piyasaya sürmüştür. Bu robotların ilk sürümleri her ne kadar sadece hesap bilgisi sağlamaya odaklansa da günümüzde finansal planlama ve yatırım tavsiyesinde bulunma gibi konulara da evrilmektedir (Genberg, 2020, s. 2). Söz konusu gelişmeler finans sektöründeki dijital teknoloji kullanımının sadece operasyonel verimlilikle sınırlı kalmayıp müşteriyle etkileşim biçiminin ve sunulan hizmet niteliğinin de dönüşüm geçirdiğini göstermektedir. Bu dönüşümün kavramsal çerçevesi FinTech (finansal teknoloji) yaklaşımıyla açıklanmaktadır.

FinTech, akıllı telefon gibi dijital cihaz aracılığıyla tüketicilere ve/veya işletmelere finansal hizmet sunmak amacıyla yazılım, uygulama ve dijital platformun kullanılmasını ifade etmektedir. G20, 2010 yılında Finansal Kapsayıcılık Eylem Planını (Financial Inclusion Action Plan- FIAP) onaylayarak planın

koordine edilmesi ve uygulanması için Küresel Finansal Kapsayıcılık Ortaklığını (Global Partnership for Financial Inclusion –GPGI) kurmuştur. FIAP'ın uygulanmaya başlanmasından bu yana G20 başkanlıkları, planın temel unsurlarını onaylayarak, finans eğitimi ve finansal tüketicinin korunması, hassas gruplara (gençler ve kadınlar dahil) ilişkin finans hizmetleri, finansal kapsayıcılığı ilerletmeye yönelik yenilikçi teknolojilerin sunmuş olduğu fırsatların artırılması ve havale transfer maliyetinin azaltılması hususlarında ilave taahhütlerde bulunmuştur (BIS ve WB, 2016, s. 22). Bununla birlikte, FinTech aracılığıyla finansal hizmetlere daha kolay erişim sağlanması ve bu hizmetlerin etkin biçimde kullanılması; yanlış satış, siber saldırılar, kimlik avı gibi dolandırıcılıklar, yetkisiz veri kullanımı, aşırı borçlanma ve ayrımcı uygulamalar gibi sorunların önlenmesinde etkili olabilir. Ancak bunun yüksek düzeyde dijital finansal okuryazarlıkla mümkün olduğu unutulmamalıdır (Özarslan Saydar, 2024, s. 58).

Dijitalleşmenin her alanda yaygınlaşması veri güvenliği problemini de beraberinde getirmiştir. Verilerin güvenliği gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik olmak üzere üç başlık altında özetlenebilir. Gizlilik, verilerin başkaları tarafından görüntülenmesinin istenilmemesini; bütünlük, verilerin başkaları tarafından değiştirilebilir olmasının istenilmemesini; erişilebilirlik ise verilerin istenildiği zaman istenilen yerde ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasının istenilmesini ifade etmektedir (Kaya ve Öztürk, 2017, s. 86). Dijital güvenlik ise çevrimiçi veri, kimlik ve diğer bilgileri korumak amacıyla kullanılan kaynakları ifade etmektedir. Bu kaynaklar arasında anti virüs yazılımları, web hizmetleri, biyometri, akıllı telefon SIM kartları ve güvenli kişisel cihazlar yer almaktadır. Bununla birlikte dijital güvenlik kavramı mobil cihazların, bilgisayarların, tabletlerin ve internete bağlı cihazların, kimlik avı, bilgisayar korsanlığı ve daha başka şekilde oluşabilecek davetsiz misafirlerden korunması anlamında da kullanılmaktadır (Simplilearn, 2025; Frew ve Petrino, 2025).

Dijital güvenlik açısından risk altında olan veriler kişisel kimlik verileri, kişisel sağlık verileri ve kişisel ödeme verileri olmak üzere üç başlık altında gruplandırılabilir. Kişisel kimlik verileri isim, adres, telefon numarası, e-posta, IP adresi ve konumu potansiyel olarak belirleyebilen bilgilerdir. Bu veriler genel olarak kimlik hırsızlığı ve sosyal mühendislik amacıyla kullanılmaktadır. Kişisel sağlık verileri tıbbi geçmiş, hastane ve doktor ziyareti, kullanılan reçeteli ilaçlar ve sağlık sigortası abonelikleri de olmak üzere sağlıkla ilgili bilgileri kapsamaktadır. Bu bilgiler siber suçlular tarafından genellikle yanlış sigorta talebinde bulunma ya da reçeteli ilaç alma/satma amacıyla kullanılmaktadır. Kişisel ödeme verileri ise banka ve kredi kartı numarası, çevrimiçi bankacılık numaraları ve PIN kodları bilgileridir. Çevrimiçindeki bankacılık verilerine erişebilen suçlular bu bilgileri banka hesaplarından para transfer etmek ya da alışveriş yapmak amacıyla kullanılmaktadır (Simplilearn, 2025).

Dijital veri güvenliği farkındalığı, bilgi ve iletişim teknolojilerinin ve yapay zeka destekli sistemlerin yaygınlaşmasıyla beraber karşılaşılabilecek siber saldırıları algılama bu saldırıların potansiyel etkilerini analiz etme, bunun sonucunda da önleyici davranışlar sergileme kapasitesini ifade etmektedir. Dijital veri güvenliği farkındalığının kapsamı, dijital platformlardan gelebilecek tehditleri anlayabilmeyi ve bu tehditlere karşı nasıl savunma yapılacağına bilinerek tüm cihazlarda aktif şekilde kullanabilmeyi içermektedir. Dijital bilgi güvenliği, gerek bireysel gerekse kurumsal açıdan büyük önem arz etmektedir. Zira yetkisiz erişim neticesinde yaşanan bilgi kaybı çeşitli yasal yaptırımlara, mali kayıp ve itibar kaybına yol açabilmektedir. Özellikle kişisel verilerin korunması bireysel gizlilik ve güvenlik açısından dijital bilgi güvenliğinin önemini günümüzde giderek artırmıştır (Kaleli, 2024, s. 108).

Günümüzde, dijitalleşmenin hızlanmasıyla birlikte dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme arasında organik ve nedensel bir ilişki ağı oluşmuştur. Dijitalleşmenin artması bireylerin finansal işlemlerini gerçekleştirmelerinde daha çok çevrimiçi ortamları tercih etmelerine yol açmış ve bu durum da veri güvenliğini kritik bir unsur haline getirmiştir. Diğer yandan etkin veri güvenliği sadece teknolojik alt yapıya dahil bireylerin farkındalık düzeyine de bağlıdır. Çünkü farkındalığın düşük olması en gelişmiş sistemleri bile zafiyete açık hale getirebilmektedir. Bu doğrultuda finansal okuryazarlık, bireylerin sadece finansal kararlarını değil, dijital mecradaki riskleri tanıma ve yönetme becerisini de güçlendirici bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle bireylerin finansal okuryazarlık düzeyi arttıkça, dijital risklere karşı bilinci de yükselir, bilincin yükselmesi ise veri güvenliği pratiklerinin etkinliğini artırarak dijitalleşmenin sürdürülebilirliğini destekler. Ayrıca bu ilişki tek yönlü değil döngüselidir. Yani dijitalleşmede yeni riskler ortaya çıktıkça okuryazarlık ve farkındalık ihtiyacı artmakta, artan farkındalık ise daha güvenli ekosistemler oluşmasını sağlayarak dijitalleşmenin derinleşmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal

okuryazarlık ve dijitalleşme arasındaki ilişkinin incelenmesi kişilerin dijital finans ortamında karşılaştıkları riskleri nasıl algıladığını ve bu riskleri nasıl yönettiklerini anlamak açısından büyük önem arz etmektedir. Zira bu konuya odaklanan çalışmalardan elde edilen bulguların dijitalleşen finansal sistemde güvenli davranışların hangi bilgi ve farkındalık düzeyleriyle ilişkili olduğunun belirlenmesine katkı sunarak hem akademik yazına hem de eğitim uygulamalarına yol gösterebileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda, çalışmada Siirt Üniversitesi'nde öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrencilerinin dijital veri güvenliği farkındalık algıları ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın bundan sonraki bölümünde konuya dair daha önce yapılmış akademik yazından örnekler özet şekilde sunulmuştur. Çalışmanın üçüncü bölümünde örneklem, hipotez ve yöntem yer verilirken, dördüncü bölümde analizden elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Sonuç bölümünde ise elde edilen bulgular genel olarak değerlendirilip, önerilerde bulunulmuştur.

2. Literatür Taraması

Son yıllarda dijital teknolojilerin finansal hizmetlerle artan entegrasyonu, bireylerin finansal bilgi düzeyleri ile dijital yetkinliklerinin belirlenmesini akademik açıdan önemli bir araştırma alanı hâline getirmiştir. Bu gelişme, araştırmacıların dikkatini çekerek konunun farklı boyutlarıyla ele alınmasına zemin hazırlamıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar, finansal ve dijital okuryazarlığın bireylerin finansal davranışları ve karar alma süreçleri üzerindeki etkilerini incelemektedir. Söz konusu araştırmalara ilişkin özetler aşağıda sunulmaktadır.

Fettahoğlu ve Kıldize (2019) çalışmasında, İstanbul'da ikamet eden bireylerin dijital finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi ile finansal teknoloji temelli ürün ve hizmet kullanımına dair tutumlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda anket aracılığıyla toplanan verilere öncelikle güvenilirlik analizi yapılmış sonrasında ise faktör analizi, ANOVA ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Çalışmanın bulgularında bireylerin dijital finansal ürün ve hizmet konusunda bilgi sahibi olduğu fakat karmaşık uygulamaların kullanımı için ek bilgilendirme ve eğitime ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. Katılımcılar tarafından en çok bilinen ve kullanılan finansal teknolojinin internet ve mobil bankacılık olduğu, en az bilinen ve kullanılan uygulamanın ise kitle fonlama olduğu ifade edilmiştir. Bununla birlikte katılımcıların finansal teknoloji kullanımındaki tutumunun algılanan fayda ile işlemleri aracısız gerçekleştirme kolaylığından çok güçlü şekilde etkilendiği, buna rağmen riskten kaynaklanan faktörlerin etkisinin daha sınırlı düzeyde kaldığı belirtilmiştir. Bulgularda son olarak genç katılımcılarda güvenlik riskinin, orta gelir grubunda ise operasyonel riskin daha belirgin olduğu bilgilerine yer verilmiştir.

İnönü Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeyi ve dijital veri güvenliği farkındalık düzeyi arasındaki ilişkinin incelendiği Göldağ (2021) çalışmasında, söz konusu değişkenlerin bilgisayara sahip olup olmama, cinsiyet, dijital aygıt kullanım düzeyi ve kullanım süresi gibi demografik faktörlere göre değişiklik gösterip göstermediği de dikkate alınarak araştırılmıştır. Verilerin anket aracılığıyla elde edildiği çalışmada t-testi, ANOVA ile Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularında öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeyinin orta, dijital veri güvenlik farkındalıklarının ise yüksek düzeyde olduğu; erkeklerin hem dijital okuryazarlık hem de dijital veri güvenliği farkındalık düzeyinin kadınlara göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bilgisayarı olan ve dijital aygıtları daha etkin bir şekilde kullanan öğrencilerin gerek dijital okuryazarlık düzeyinde gerekse dijital veri güvenliği farkındalığı düzeyinde bilgisayarı olmayan ve dijital aygıtları daha etkin bir şekilde kullanmayan öğrencilere göre daha yüksek seviyede olduğu ifade edilmiştir. Bulgularda son olarak dijital okuryazarlık düzeyi ile dijital veri güvenliği farkındalığı arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde ilişkinin bulunduğu bilgisi yer almaktadır.

Nevşehirli (2021) çalışmasında, Ankara'daki üniversitelerin Mimarlık ve Mühendislik Fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler açısından pandemi dönemindeki finansal okuryazarlık ve finansal dijitalleşme arasındaki ilişkinin incelenmesi ile bireylerin pandemi öncesi ve sonrasındaki finansal davranış ve tutumlarındaki değişimlerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşmeye olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Anket yöntemiyle toplanan veriler güvenilirlik, faktör ve korelasyon analizleri ile yapısal eşitlik modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularında, finansal okuryazarlık bileşenleri ile dijital kullanım ve finansal dijital tutum arasında pozitif yönlü ilişkinin olduğu, öğrencilerin eğitim

hayatında edinmiş oldukları finansal bilginin finansal tutum ve davranışlarını, bunun neticesinde de finansal dijitalleşmeye dair eğilimlerini olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Bulgularda ayrıca pandemi döneminde öğrencilerin dijital finansal kanallara ve dijital bankacılık uygulamalarına yöneliminin arttığı, finansal davranış ve tutumlarında ise dijitalleşme lehine önemli değişimlerin gerçekleştiği ifade edilmiştir.

Dijital okuryazarlığın finansal okuryazarlığa olan etkisinin incelendiği Turhan (2021) çalışmasında, çalışma örneklemini İstanbul'daki bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Verilerin anket aracılığıyla elde edildiği çalışmanın bulgularında dijital okuryazarlık düzeyi ile finansal okuryazarlık arasında pozitif bir ilişki olduğu vurgulanmıştır.

Dijitalleşme ve finansal okuryazarlık kavramlarının birlikte ele alınarak finansal tutum, finansal davranış, finansal bilgi, dijital finansal tutum ve dijital finansal davranış boyutlarını içeren geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirmenin, ayrıca söz konusu boyutlar arasındaki ilişkinin yapısal bir model dahilinde incelenmesinin amaçlandığı Uraz Kaya ve Kılıç (2021) çalışmasında, veriler anket aracılığıyla toplanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İİBF Bankacılık ve Finans Bölümünde eğitime devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada ölçek geliştirme sürecinde açımlayıcı faktör analizi ile doğrulayıcı faktör analizi kullanılırken, değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesinde yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularında, dijital finansal davranışın finansal davranış ve finansal bilgiyi pozitif yönde; finansal tutumun ise finansal davranışı doğrudan etkilediği belirtilmiştir. Bununla birlikte hem finansal tutum ve davranışın hem de dijital finansal davranışın dijital finansal tutumdan etkilendiği ortaya konulmuştur.

Marconi ve ark. (2022) çalışmasında kişilerin tasarruf ve yatırım yönelimleri ile dijital finansal hizmetler ve dijital ödemelere dair tutumları üzerinde finansal bilgi düzeyi ile dijital becerilerin etkili olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda çalışma verisi İtalya'da yaşayan bireyleri içeren yaklaşık 4000 katılımcının dahil olduğu ve 2019-2021 yılları arasında iki dalga şeklinde gerçekleştirilen anket aracılığıyla elde edilmiştir. Analiz gerçekleştirilirken dijital finansal hizmet ve tasarruf yönelimine dair davranışlar için sıralı probit modelleri kullanılırken, yatırım yapma davranışı için probit modeli kullanılmıştır. Bununla birlikte cinsiyet, gelir düzeyi, yaş ve eğitim gibi sosyo-demografik faktörler de kontrol edilmiştir. Çalışma bulgularında, dijital becerilerin harcama takibi, bütçe yönetimi ve tasarruf etme olasılığını olumlu yönde etkilemekle birlikte dijital finansal hizmetlerin faydalarına dair olumlu tutumları artırdığı ifade edilmiştir. Buna karşılık yatırım kararlarında öncelikli olarak finansal bilgi düzeyinin etkili olduğu, dijital becerilerin ise söz konusu kararlar üzerinde anlamlı olarak doğrudan herhangi bir etkisinin olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca finansal bilgi ile dijital becerinin gelir düzeyi ve eğitimle pozitif yönde ilişkili olduğu fakat her iki konuda da kadınlar aleyhine olmak üzere belirgin cinsiyet farkının bulunduğu tespit edilmiştir.

Finansal okuryazarlık ve dijital okuryazarlık arasındaki ilişkinin incelenip dijital finansal okuryazarlık kavramının öneminin vurgulanmaya çalışıldığı Arıkan (2023) çalışmasında, literatür taraması yapılmıştır. Çalışmanın bulgularında finansal okuryazarlık ve dijital okuryazarlık arasında güçlü bir ilişki bulunduğu, finansal hizmetlerdeki dijitalleşmeyle birlikte dijital okuryazarlığın kişilerin finansal araçları etkin bir şekilde kullanabilmeleri açısından belirleyici unsur haline geldiği belirtilmiştir. Ayrıca kişilerin dijital finansal okuryazarlığa yöneliminin gittikçe arttığı ve bu durumun da dijital okuryazarlığın finansal karar alma süreçlerindeki önemini artırdığı vurgulanmıştır.

Sri Lanka'da bulunan devlet üniversitelerinde yönetim bölümünde öğrenim gören lisans öğrencilerinin finansal davranışları üzerinde dijital finansal okuryazarlık düzeyinin etkili olup olmadığının incelendiği Dewmini ve ark. (2023) çalışmasında, veriler anket yöntemiyle toplanılmıştır. Yöntem olarak korelasyon ve çoklu regresyon analizinin kullanıldığı çalışmanın bulgularında dijital finansal farkındalık, dijital finansal kullanım ve dijital finansal bilgi/becerinin finansal davranışı pozitif yönde etkilediği ifade edilmiştir.

Dijitalleşmenin bireysel finansal okuryazarlık ve finansal yetenek üzerindeki etkisinin incelendiği Koskelainen ve ark. (2023) çalışmasında yöntem olarak bütünleştirici literatür taraması kullanılmıştır. Çalışma bulgularında, incelenen çalışmaların finans ve dijitalleşme kesişiminde, dijital ortamda finansal davranış, fintech ve davranışsal müdahaleler şeklinde üç temaya odaklandığı belirtilmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular doğrultusunda geleneksel finansal okuryazarlığın dijital okuryazarlık unsurlarıyla

desteklenmesi gerektiği vurgulanarak dijital finansal okuryazarlık ve finansal yeterliliği bütünleştirici kavramsal çerçeve önerilmiştir.

Mulyono (2023) çalışmasında, Endonezya'daki üniversite öğrencilerinin dijital okuryazarlığının, finansal okuryazarlık aracılığıyla, finansal teknoloji (FinTech) hizmeti kullanma düzeyindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veriler anket aracılığıyla elde edilip yapısal eşitlik modellemesi ile analiz edilmiştir. Analiz bulgularında, dijital okuryazarlığın hem finansal okuryazarlık aracılığıyla FinTech hizmetlerinin kullanımını hem de eğitim seviyesi tarafından yönetilen finansal teknoloji kullanımını pozitif yönde etkilediği ifade edilerek öğrencilerin FinTech gelişiminden en iyi şekilde faydalanabilmeleri için ders müfredatına dijital okuryazarlık ve finansal okuryazarlık eğitimlerinin eklenmesi önerilmiştir.

Kuveyt'te banka hesabı olan bireyler açısından dijital finansal okuryazarlık (alt boyutlarıyla birlikte) ve müşterilerin algılanan finansal davranışları arasındaki ilişkinin incelendiği Abdallah ve ark. (2024) çalışmasında veriler anket yöntemiyle toplanmıştır. Verilerin analizinde kısmi en küçük kareler yapısal eşitlik modellemesi (PLS-SEM) kullanılmıştır. Analizlerden elde edilen bulgularda dijital finansal okuryazarlık ve finansal davranış arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu; alt boyutlar arasında ise karar verme, finansal bilgi ve farkındalığın finansal davranışı en güçlü şekilde açıkladığı bilgileri yer almaktadır.

Çetin ve Kızılaslan (2024) çalışmasında, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversite öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeyinin finansal okuryazarlık düzeyini ne şekilde etkilediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veriler anket aracılığıyla toplanıp t-testi, ANOVA ve yapısal eşitlik modeli ile analiz edilmiştir. Analiz bulgularında, finansal okuryazarlık düzeyinin dijital okuryazarlık düzeyinden anlamlı bir şekilde etkilendiği belirtilmiştir.

2024 yılında konuya dair bir diğer çalışma Ogunola ve ark. (2024) tarafından yapılmıştır. Söz konusu çalışmada dijital ekonomideki hızlı gelişmeler nedeniyle ortaya çıkan finansal risklerin minimize edilmesinde finansal okuryazarlık ve dijital güvenlik arasındaki ilişki incelenmiştir. Kavramsal ve betimsel nitelikteki çalışmada literatüre dayalı bir yol izlenmiştir. Bu bağlamda yapılan literatür taramasından elde edilen bulgular doğrultusunda, dijital ekonomideki finansal risklerin minimize edilmesinde, dijital güvenlik ile finansal okuryazarlığın birbirini tamamlayıcı unsurlar olduğu açıklanmıştır.

Elazığ'da yaşayan Z kuşağı bireyler üzerinde finansal okuryazarlık ve finansal dijitalleşme arasındaki ilişkinin incelendiği Özmen ve Demir (2024) çalışmasında, demografik faktörlere göre farklılıklar da belirlenmeye çalışılmıştır. Verilerin anket yöntemiyle toplandığı çalışmanın analizinde güvenilirlik geçerlilik, t-testi, ANOVA ve yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularında, Z kuşağı bireyleri açısından finansal okuryazarlık ile finansal dijitalleşme düzeyinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği (erkeklerin finansal bilgi düzeyinin daha yüksek olduğu); eğitim seviyesi arttıkça finansal bilgi düzeyinin de yükseldiği belirtilmiştir. Çalışma bulgularında ayrıca, finansal dijital tutum ile finansal dijital kullanımın finansal okuryazarlık bileşenlerini etkilediği; finansal tutum, finansal bilgi ve finansal davranış arasında ise anlamlı bir ilişki olduğu ifade edilmiştir.

Türkiye'deki katılım bankalarında hesabı olan bireysel müşterilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile dijitalleşmeye dair tutum ve davranışlarıyla bu değişkenler arasındaki ilişkilerin incelendiği Kutval (2025) çalışmasında veriler anket yoluyla elde edilip yapısal eşitlik modeliyle analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgularında, finansal davranış ve finansal tutum üzerindeki en güçlü ilişkinin finansal bilgiye ait olduğu, dijital finansal tutumun ise hem genel finansal davranış hem de dijital finansal davranış üzerinde pozitif yönlü etkiye sahip olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki çalışmalar incelendiğinde genel olarak dijital okuryazarlık finansal okuryazarlık ilişkisine odaklanıldığı, dijital okuryazarlığın finansal karar alma süreçleri ve veri güvenliği farkındalık algısı üzerindeki etkisinin araştırıldığı söylenebilmektedir. Ayrıca incelenen çalışmaların bulguları doğrultusunda dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme ilişkisinin birlikte ele alınmasının büyük önem arz ettiği ve bu konuda yapılan çalışmaların sayıca az olduğu ifade edilebilmektedir. Bu bağlamda çalışmamızın gerek araştırma konusunda gerekse elde edilen bulgular doğrultusunda literatüre önemli katkılar sunacağı öngörülmektedir.

3. Metodoloji

3.1. Araştırmanın Amacı, Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın amacı dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme ilişkisinin incelenmesidir. Bu bağlamda, Siirt Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin, dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasındaki ilişkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni Siirt Üniversitesinde öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrencileridir. Araştırmanın örnekleme ise bu ana kütlede seçilen ve çeşitli nedenlerle herhangi bir dijital bankacılık kanalını kullanan öğrencilerdir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi ve Ölçekleri

Araştırmada veri toplama tekniği olarak gözetim yöntemi ve anket formu kullanılmıştır. Araştırma süreci Siirt Üniversitesi Etik Kurul Komisyonu tarafından 11.02.2025 - E-8505 evrak tarih ve sayısıyla onaylanmıştır. Araştırma verileri Google Formlar üzerinden oluşturulan çevrim içi anket formu linkinin öğrenciler ile paylaşılması yoluyla toplanmıştır. Veriler 17.03.2025 – 12.05.2025 tarihleri arasında toplanmıştır. Sonuç olarak 526 öğrenciye ulaşılmıştır. “Ankete verdiğim yanıtların eğitim ve geliştirme faaliyetlerinin niteliğinin artırılması, bilimsel raporlama süreçlerinde kullanılması amacıyla kullanılmasını kabul ediyorum.” ibaresine hayır yanıtı veren 19 kişi analiz dışı bırakılmış olup 507 kişiden dönüş alınan veriler analize dahil edilmiştir. Toplanan veriler SPSS paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde; betimsel istatistikler, korelasyon, regresyon, t-testi ve ANOVA analizlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmada Yılmaz (2015) tarafından geliştirilen “Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde olup 32 maddeden oluşmaktadır. Ayrıca araştırmada Kaya (2020) tarafından geliştirilen “Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipinde 5 boyut 35 maddeden oluşmaktadır.

3.3. Araştırmanın Modeli ve Kurgulanan Hipotezler

Araştırma, “dijital veri güvenliği farkındalık algısı” ile “finansal okuryazarlık ve dijitalleşme” değişkenleri arasındaki ilişkiler ve bu ilişkilerin etki derecelerinin tespit edilerek sonuçlarının ortaya konulması için gerçekleştirilmiştir. Araştırmada dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi temel değişkenlerdir. Bununla birlikte cinsiyet, eğitim düzeyi, yatırım tercihi, kredi kartı kullanımı, ders alma durumu ve günlük internet kullanım süresi bağımsız değişkenler olarak ele alınmıştır. Literatür taraması sonucunda ortaya koyulan hipotezler aşağıdaki gibidir;

H₁: Öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H₃: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H₄: Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

H₅: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir.

H₆: Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin yatırım yaptığı finansal araca göre farklılık göstermektedir.

H₇: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin yatırım yaptığı finansal araca göre farklılık göstermektedir.

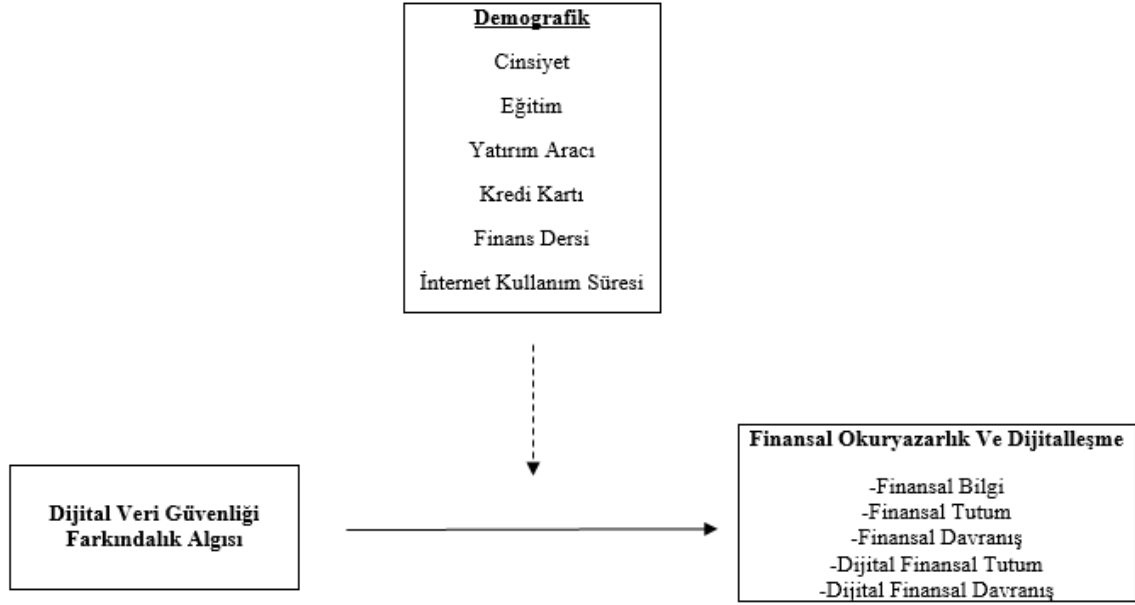
H₈: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin kredi kartı kullanıp kullanmamasına göre farklılık göstermektedir.

H₉: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin finans vb. dersler alıp almamasına göre farklılık göstermektedir.

H₁₀: Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermektedir.

H₁₁: Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermektedir.

Oluşturulan hipotezler doğrultusunda ortaya konulan araştırma modeli aşağıdaki gibidir;

Şekil 1. Araştırma Modeli

4. Bulgular

Analiz neticesinde elde edilen bulgular aşağıda başlıklar halinde verilmiştir. Çalışmanın bu kısmında, betimleyici istatistikler, hipotez testleri ve bağımsız örneklem t-testi analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1. Normal Dağılım Analizi

Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini incelemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov Testi uygulanmıştır. Uygulanan test sonucunda verilerin normal dağılmadığı gözlemlenmiştir ($p < 0.05$). Normallik dağılımı, verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri baz alınarak da ölçülebilmektedir (Pallant, 2017, s. 71). Çarpıklık ve basıklık değerleri göz önüne alındığında, değerlerin $[-3,+3]$ aralığında olduğu ve bu sebeple de verilerin normal dağılıma sahip olduğu belirlenmiştir (Kalaycı, 2017, s. 209).

Tablo 1: Normallik Testi ile Çarpıklık- Basıklık Sonuçları

Değişkenler	Çarpıklık	Basıklık	Kolmogorov-Smirnov ^a		
			İstatistik	Sd	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	-0,757	1,606	0,097	507	0,000
Finansal Okuryazarlık Ve Dijitalleşme	-0,892	2,093	0,108	507	0,000

4.2. Betimleyici İstatistikler

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin %64,9'unun kadınlardan, %35,1'inin ise erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların çoğunluğunu kadın öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcıların %89,9'unun ön lisans, %10,1'inin ise lisans düzeyinde eğitim gördüğü tespit edilmiştir. Katılımcıların, %71,2'si 22104 TL'nin altında, %11,8'i 22.104 TL - 30000 TL aralığında, %7,3'ü 30001TL – 40000 TL aralığında, ve %9,7'si 40001 TL ve üzeri gelir durumu aralığında olduğu

görülmektedir.1 Bu bulgu doğrultusunda katılımcıların büyük bir bölümünün gelir durumunun asgari ücretin altında olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların %7,7'sinin evli, %92,3'ünün ise bekar olduğu belirlenmiş olup araştırmaya katılanların çoğunluğunu bekar öğrencilerin oluşturduğu söylenebilmektedir. Yatırım tercihleri incelendiğinde katılımcıların %4,9'unun borsa, %2,8'inin kripto varlık, %64,7'sinin altın, %0,8'inin tahvil ve %26,8'inin diğer yatırım araçlarına yatırım yaptığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, katılımcıların büyük çoğunluğunun geleneksel yatırım aracı olan altını tercih ettiğini göstermektedir. Katılımcıların borsada işlem yapıp yapmadığına ilişkin soruya %81,1'i "evet", %18,9'u "hayır" cevabı verirken, kripto para ile işlem yapıp yapmadığı sorusunda %89,0'ı "evet", %11,0'i "hayır" yanıtını vermiştir. Bu bulgular, katılımcıların büyük çoğunluğunun daha önce ya borsada işlem yaptığını ya da kripto para işlemi yaptığını göstermektedir. Kredi kartı / ek kart kullanımına ilişkin olarak katılımcıların %44,0'ü "evet", %56,0'sı "hayır" cevabı vermiş olup katılımcıların çoğunluğunun kredi kartı kullanmadığı belirlenmiştir. Finans vb. ders alma durumuna bakıldığında katılımcıların %83,4'ünün bu tür dersleri aldığı, %16,6'sının almadığı belirlenmiştir ve katılımcıların büyük çoğunluğunun finans dersi aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ortalama günlük internet kullanım süreleri incelendiğinde ise katılımcıların %3,9'unun 1 saatten az, %39,6'sının 1–3 saat, %40,0'ının 4–6 saat ve %16,4'ünün 7 saat ve daha fazla süreyle internet kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Demografik Özellikler

	Demografik Değişkenler	Frekans (N)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	329	64,9
	Erkek	178	35,1
Eğitim Durumu	Ön lisans	456	89,9
	Lisans	51	10,1
Gelir Düzeyi	22.104 TL'nin altında	361	71,2
	22.104 TL - 30000 TL	60	11,8
	30001 TL – 40000 TL	37	7,3
	40001 TL ve üzeri	49	9,7
Medeni Hal	Evli	39	7,7
	Bekar	468	92,3
Yatırımlarınızı en çok hangi yatırım aracına yapıyorsunuz?	Borsa	25	4,9
	Kripto varlık	14	2,8
	Altın	328	64,7
	Tahvil	4	0,8
Daha önce borsada işlem yaptınız mı?	Diğer	136	26,8
	Evet	411	81,1
	Hayır	96	18,9
	Kripto para ile ilgili işlem yaptınız mı?	Evet	451
Hayır		56	11,0
Kredi kartı/ ek kart kullanıyor musunuz?	Evet	223	44,0
	Hayır	284	56,0
Finans vb. ders aldınız mı?	Evet	423	83,4
	Hayır	84	16,6
Ortalama günlük internet kullanım süresi?	1 saatten az	20	3,9
	1-3 Saat	201	39,6
	4-6 Saat	203	40,0
	7 Saat ve üzeri	83	16,4

Bir ölçeğin güvenilirliği, bir değişkenin gerçek değerinin ölçme araçları ile doğru ve tam olarak ölçülebilme derecesidir (Özdamar, 2017, s. 73). Araştırmada kullanılan ölçeklerinin güvenilirlik analiz sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Güvenilirlik analizinde sıklıkla kullanılan yöntem olan Cronbach Alpha değeri dikkate alınmıştır. Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme ifadelerine verilen cevapların güvenilirlik katsayısının 0,959, dijital veri güvenliği farkındalık algısı ifadelerine verilen cevapların güvenilirlik katsayısının ise 0,957 olarak hesaplandığı görülmektedir. Araştırmada kullanılan "*Finansal*

¹ Gelir aralığı belirlenirken 2025 yılındaki asgari ücret baz alınmıştır.

Okuryazarlık ve Dijitalleşme” ölçeğinin ve “*Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı*” ölçeğinin oldukça güvenilir düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 3. Güvenilirlik Analizi

Ölçekler	İfade Sayısı	Cronbach Alpha (α)
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Ölçeği	35	,959
Finansal Bilgi (FB)	7	0,884
Finansal Tutum (FT)	7	0,909
Finansal Davranış (FD)	8	0,852
Dijital Finansal Tutum (DFT)	7	0,896
Dijital Finansal Davranış (DFD)	6	0,798
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı Ölçeği	32	,957

4.3. Hipotez Testleri

Araştırma neticesinde oluşturulan hipotezlere dair analizler başlıklar halinde aşağıda verilmiştir.

4.3.1. Değişkenler Arası Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi gerek bağımsız değişkenler arasında gerekse bağımsız değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü belirten bir analizdir (İslamoğlu, 2011, s. 259). Çalışmada da bağımlı ve bağımsız değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkilerini incelemek için korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analiz sonuçları Tablo 4’te verilmektedir. Tablo 4 incelendiğinde “Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı” ile “Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme” ($r=,751^{**}$; $p=0,000$) arasında istatistiki açıdan anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Korelasyon katsayısı $0.7 < r \leq +1$ arasında değer aldığı için ilişkinin kuvvetli olduğu söylenebilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018, s. 262). Bulgularda, öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı arttıkça finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin de arttığı görülmektedir.

Tablo 4. Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

		1	2
1	Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	1	0,751**
2	Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	0,751**	1

** $p < .01$ anlamlılık düzeyini göstermektedir.

4.3.2. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme İlişkinine Yönelik Regresyon Analizi

Dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme ilişkisine yönelik basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Model, öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısına göre finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyindeki değişimin %56,4’ünü açıklamaktadır. Hata terimleri arasındaki korelasyonu tespit etmek amacıyla Tablo 5’teki Durbin-Watson değeri incelendiğinde (Durbin-Watson=2,088) bu değer, 1,5 ile 2,5 arasında çıktığı gözlemlenmektedir. Bu sonuç doğrultusunda hata terimleri arasında korelasyonun olmadığı ve regresyon analizine göre de otokorelasyon sorunu bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Model Özeti

Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	Standart Hata	Durbin-Watson
1	0,751 ^a	0,564	0,563	13,64826	2,088

Tablo 6 verilen sig. değeri incelendiğinde ise (sig.=0,000 <0,01); modelin tümüyle istatistiki açıdan anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 6. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Anova Analizi

Model		Karelerin Özeti	df	Ortalama Kare	F	Sig.
1	Regresyon	121438,872	1	121438,872	651,934	0,000 ^b
	Artık	94068,813	505	186,275		
	Toplam	215507,684	505			

Tablo 7 incelendiğinde, ($y=36,878 + ,806x$) Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı – finansal okuryazarlık ve dijitalleşme arasındaki ilişkinin pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. β değeri ($,806$) incelendiğinde; öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısındaki bir birim artışın, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyini $0,806$ birim arttıracığı sonucuna ulaşılmaktadır. Sonuç olarak “*öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algıları, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeylerini*” istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

Tablo 7. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Arasında Katsayılar Tablosu

Model		Standardize Edilmemiş Katsayılar		Standardize Edilmiş Katsayılar		
		β	Std. Error	Beta	t	Sig
1	(Constant)	36,878	3,997	0,751	9,227	0,000
	Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	0,806	0,032		25,533	0,000

4.3.3. Ölçekler ile Demografik Özellikler Arasındaki Farklılıkların Analizi

4.3.3.1. Bağımsız Örneklem T Testi

Çalışmada, cinsiyet değişkeni ile öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ve finansal okuryazarlık ile dijitalleşme düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile kadın ve erkek arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p=0,288$; $p>0,05$). H_2 : *Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir*, hipotezi reddedilmiştir. Yine Tablo 8’e bakıldığında öğrencilerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi ile kadın ve erkek arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p=0,649$; $p>0,05$). Dolayısıyla; H_3 : *Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir*, hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 8. T-testi Sonuçları - Cinsiyet

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	Kadın	329	124,4377	17,51663	-1,064	0,288
	Erkek	178	126,4719	22,02007		
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Kadın	329	138,0547	19,49429	0,455	0,649
	Erkek	178	137,1798	22,64567		

Çalışmada, eğitim düzeyi değişkeni ile öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını incelemek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Bu kapsamda ön lisans ve lisans öğrencileri arasında dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi bakımından farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde; öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile ön lisans ve lisans arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p=0,126$; $p>0,05$). H_4 : *Dijital veri güvenliği farkındalık*

algısı, öğrencilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir, hipotezi reddedilmiştir. Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme sonuçları incelendiğinde de; öğrencilerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi ile ön lisans ve lisans arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p=0,643$; $p>0,05$). Dolayısıyla H_5 : *Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin eğitim düzeyine göre farklılık göstermektedir*, hipotezi de reddedilmiştir.

Tablo 9. T-testi Sonuçları - Eğitim

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	Ön lisans	456	124,8180	19,71555	-	0,126
	Lisans	51	128,1373	13,84055	1,546	
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Ön lisans	456	137,6053	21,07605	-	0,643
	Lisans	51	139,0196	16,31256	0,464	

Çalışmada kredi kartı/ek kart kullanımı değişkeni ile öğrencilerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını incelemek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Bu kapsamda kredi kartı / ek kart kullanan öğrenciler ile kullanmayan öğrenciler arasında finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi bakımından farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde; finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi ile öğrencilerin kredi kartı kullanması ve kredi kartı kullanmaması arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p=0,000$; $p<0,05$). Dolayısıyla H_8 : *Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin kredi kartı kullanıp kullanmamasına göre farklılık göstermektedir*, hipotezi reddedilememiştir.

Tablo 10. T-testi Sonuçları – Kredi Kartı / Ek Kart

	Kredi Kartı/ Ek Kart	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Evet	223	133,3677	22,09030	-	0,000
	Hayır	284	141,1866	18,75442	4,307	

Çalışmada finans dersi alma durumu ile öğrencilerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını incelemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Bu kapsamda finans dersi alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi bakımından farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 11 incelendiğinde finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi ile öğrencilerin finans dersi alması ve finans dersi almaması arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır ($p=0,001$; $p<0,05$). Dolayısıyla H_9 : *Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin finans vb. dersler alıp almamasına göre farklılık göstermektedir*, hipotezi reddedilememiştir.

Tablo 11. T-testi Sonuçları – Finans Dersi

	Finans Dersi	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Evet	423	136,3759	20,32341	-	0,001
	Hayır	84	144,6548	20,94197	3,393	

4.3.3.2. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ve Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme ile Yatırım Aracı Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi

Yatırım aracı değişkeni ile öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algıları ve finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını belirlemek için H_6 ve H_7 kurulmuş, hipotezlerinin sınanması için ise tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 12'deki veriler değerlendirildiğinde; p değerlerinin 0,05'ten büyük çıktığı gözlemlenmiştir (Dijital veri güvenliği farkındalık algısı için Sig.=0,164; Finansal okuryazarlık ve

dijitalleşme için Sig.=0,199). Sig. değerlerinin 0,05'ten büyük çıkması varyansların homojenliğinin sağlandığını belirtmektedir.

Tablo 12. Test of Homogeneity of Variances

	Levene Statistic	df1	df2	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	1,637	4	502	0,164
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	1,507	4	502	0,199

Tablo 13 incelendiğinde dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme değişkenlerinin, öğrencilerin yatırım araçlarına göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği ($p>0.05$) saptanmıştır. Dolayısıyla H_6 ve H_7 hipotezleri reddedilmiştir. Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin yatırım yaptığı finansal araca göre farklılık göstermemektedir. Aynı şekilde finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi de öğrencilerin yatırım yaptığı finansal araca göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 13. ANOVA Testi Bulguları – Yatırım Aracı

	Değişimin Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	Gruplar Arasında	3458,621	4	864,655	2,366	0,052
	Gruplar İçinde	183484,684	502	365,507		
	Toplam	186943,306	506			
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Gruplar Arasında	2543,452	4	635,863	1,499	0,201
	Gruplar İçinde	212964,233	502	424,232		
	Toplam	215507,684	506			

4.3.3.3. Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ve Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme ile İnternet Kullanım Süresi Değişkeni Tek Yönlü Varyans Analizi

Araştırmada, ortalama günlük internet kullanım süresi değişkeni ile “dijital veri güvenliği farkındalık algısı” ve “finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi” arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın bulunup bulunmadığını incelemek amacıyla oluşturulmuş H_{10} ve H_{11} hipotezlerinin sınanması için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Tablo 14 incelendiğinde; p değerinin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme için 0,05'ten büyük çıktığı gözlemlenmiştir (Sig.=0,137). Sig. değerlerinin 0,05'ten büyük çıkması varyansların homojenliğinin sağlandığını belirtmektedir. Ancak dijital veri güvenliği farkındalık algısı açısından p değeri incelendiğinde $p<0,05$ ($p=0,000$) olduğu için varyansların homojenliğinin sağlanamadığı söylenebilmektedir. Dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile ilgili varyans homojenliğinin sağlanamaması nedeniyle Welch veya BrownForsythe testleri yapılmıştır. Welch ve Brown-Forsythe testleri, varyans homojenliği önermesinin ihlal edildiği durumlarda kullanılmaktadır (Pallant, 2017, s. 281).

Tablo 14. Test of Homogeneity of Variances

	Levene Statistic	df1	df2	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	6,100	3	503	0,000
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	1,853	3	503	0,137

Tablo 15 incelendiğinde finansal okuryazarlık ve dijitalleşme değişkeninin, öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği ($p=0,552$; $p>0.05$) saptanmıştır. Dolayısıyla H_{11} hipotezi reddedilmiştir. Yani finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi, öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 15. ANOVA Testi Bulguları – Ortalama Günlük İnternet Kullanım Süresi

	Değişimin Kaynağı	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	p
Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme	Gruplar Arasında	896,880	3	298,960	0,701	0,552
	Gruplar İçinde	214610,804	503	426,662		
	Toplam	215507,684	506			

Tablo 16 incelendiğinde ise dijital veri güvenliği farkındalık algısının öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık göstermediği ($p=0,053$; $p>0,05$) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla H_{10} : *Dijital veri güvenliği farkındalık algısı, öğrencilerin ortalama günlük internet kullanım süresine göre farklılık göstermektedir*, hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 16. Robust Tests of Equality of Means (Brown-Forsythe)

	F Değeri	df1	df2	p
Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı	4,323	3	56,467	0,053

5. Sonuç ve Değerlendirme

Günümüzde dijital ekonominin hızla büyümesi, dijital veri farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme arasındaki ilişkinin incelenmesini önemli hale getirmiştir. Zira özellikle gençlerin ve öğrencilerin finansal kararlarını alırken dijital platformları daha fazla tercih etmeye başladıkları göz önünde bulundurulduğunda hem verinin doğru değerlendirilmesinin hem de dijital finansal araçların bilinçli kullanılma becerisinin kritik hale geldiği söylenebilmektedir. Dijital veri farkındalığı, bireyin kişisel verilerini koruyarak dijital finansal riskleri anlama kapasitesini artırarak finansal okuryazarlık konusundaki etkinliğini desteklemektedir. Dolayısıyla bu ilişkinin incelenmesinin gençlerin daha bilinçli, güvenli ve sürdürülebilir finansal davranışlar geliştirmesine yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda çalışmada Siirt Üniversitesinde eğitimine devam eden öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Analizin gerçekleştirilmesinde betimsel istatistikler, korelasyon, regresyon, t-testi ve ANOVA kullanılmıştır. Analiz bulgularında; öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı arttıkça finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin de arttığı, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin öğrencilerin kredi kartı / ek kart kullanıp kullanmamasına göre farklılık gösterdiği, finans dersi alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyi bakımından farklılığın olduğu gözlemlenmiştir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algıları ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasındaki pozitif yönlü güçlü bir ilişkinin olduğu söylenebilmektedir. Öğrencilerin dijital veri güvenliği farkındalık algısı ile finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir ilişki olduğuna dair bulgular Nevşehirli (2021), Turhan (2021), Uraz Kaya ve Kılıç (2021), Arıkan (2023) ve Dewmini ve ark. (2023) çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Arıkan (2023)'a göre finansal hizmetlerin dijitalleşmesiyle birlikte dijital okuryazarlık, bireylerin finansal araçları etkin olarak kullanabilmesi açısından belirleyici unsur haline gelmiştir. Bununla birlikte dijital finansal okuryazarlığa olan yönelimin gittikçe artmasının bir sonucu olarak dijital okuryazarlığın finansal anlamda alınan kararlarda etkin bir rol oynadığı belirtilmiştir. Pandemi döneminde her alanda dijital araç kullanımına yönelimin artması bireyleri ister istemez dijital araç kullanımına yönlendirmiştir. Özellikle de gençlerin teknolojiye daha kolay adapte olabilmesi finansal anlamdaki hareketlerinin dijitalleşmesini hızlandırmıştır. Dolayısıyla yaşanan gelişmelerin bulgunun bu yönde çıkmasında etkili olduğu düşünülmektedir.

Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin öğrencilerin kredi kartı kullanıp kullanmamasına göre farklılık gösterdiğine dair elde edilen bulguların Abdallah ve ark. (2024) çalışmasıyla benzerlik gösterdiği (banka hesabı olan bireylerin bankaya ait herhangi bir kartı olduğu da göz önünde bulundurularak yorumlanmıştır) söylenebilmektedir. Finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin öğrencilerin finans vb. dersler alıp almamasına göre farklılık gösterdiğine dair bulgular ise Nevşehirli (2021) çalışmasıyla benzerlik göstermektedir. Zira Nevşehirli (2021)'ye göre öğrencilerin eğitim hayatlarında edindikleri finansal bilgi, finansal tutum ve davranışları, finansal dijitalleşmeye dair eğilimlerini olumlu yönde etkilemektedir.

Çalışma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde dijital veri güvenliği farkındalığı, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeylerinde kişisel özelliklerle birlikte bireyin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve bölgesel koşulların da etkili olduğu düşünülmektedir. Zira bölgenin genel ekonomik yapısı, hane gelir düzeyi ve teknolojiye erişimin, diğer bölgelerle kıyaslandığında, görece sınırlı olması

öğrenciler arasında incelenen değişkenler açısından farklılaşma yaşanmasına neden olabilmektedir. Bu kapsamda, dijital veri güvenliği farkındalığı yüksek olan öğrencilerin finansal okuryazarlık ve dijitalleşme düzeyinin de yüksek olması dijital araçlara erişimin ve bu araçları kullanım sıklığının artmasının söz konusu becerileri birlikte geliştirdiğine işaret etmektedir.

Diğer taraftan kredi kartı/ek kart kullanımına dair bulgularan farklılıklar, öğrencilerin finansal sistemle olan etkileşimlerinin finansal bilgi ve becerilerini şekillendirmede önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca aktif olarak bankacılık ürünü kullanan öğrencilerin harcama kontrolü, borç yönetimi ve faiz gibi konularda deneyimlerini artırarak finansal okuryazarlıklarını geliştirdiği söylenebilmektedir. Bununla birlikte finans dersi alan öğrenciler ile almayan öğrenciler arasında ortaya çıkan farklılıklar, eğitimle kazanılan bilgi ve becerilerin ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu durum üniversite bünyesinde sunulan ders içeriklerinin öğrencilerin dijital ve finansal yetkinlikleri üzerindeki etkisinin yadsınamaz olduğunu belirtmektedir.

Araştırma bulgu ve sonuçlarından yola çıkarak dijital veri güvenliği farkındalığı, finansal okuryazarlık ve dijitalleşme kavramlarının birbirine entegre yapılar olduğu gözlemlenmiştir. Bu kavramların daha çok ön plana çıkarılması ve geliştirilmesi için eğitim olanaklarının artırılması, dijital erişim imkânlarının genişletilmesi ile uygulamaya dayalı öğrenme fırsatlarının sunulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin finansal ve dijital okuryazarlık düzeylerinin artırılmasına yönelik müfredatlara finans ve finansal okuryazarlık ayrıca dijital okuryazarlık ile ilgili derslerin eklenmesi veya varsa çeşitlendirilmesinin öğrencilerin lehine olacağı düşünülmektedir. Hatta dijital veri farkındalığı ve finansal okuryazarlığın entegre edildiği disiplinlerarası öğretim programlarının ve uygulamalı müfredatların geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca bu konuda finans sektörünün de genç kullanıcıları hedefleyen, güvenli dijital finans araçlarının kullanımını teşvik eden kullanıcı dostu platformlar ve bilinçlendirme odaklı kampanyalar geliştirme gibi görevleri üstlenmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Elde edilen bulgular her ne kadar literatürdeki bazı çalışmalarla desteklense de bazı çalışmalarla da (Göldağ (2021), Marconi ve ark. (2022), Özmen ve Demir (2024) gibi) farklılık göstermektedir. Farklılığın nedeninin incelenen evrenin sosya-ekonomik yapısının farklı, teknolojiye erişimin ise görece sınırlı olması gibi nedenlerden kaynaklanmış olabileceği öngörülmektedir. Bununla birlikte çalışmadan elde edilen bulguların incelenen örneklem doğrultusunda değerlendirilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı evren ve örneklem gruplarının dikkate alınmasıyla benzer çalışmaların tekrarlanmasının literatüre katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- Abdallah, W., Tfaily, F., & Harraf, A. (2025). The Impact of Digital Financial Literacy on Financial Behavior: Customers' Perspective. *Competitiveness Review: An International Business Journal*, 35(2), 347-370. <http://dx.doi.org/10.1108/CR-11-2023-0297>
- Arikan, N. İ. (2023). Finansal Okuryazarlık ve Dijital Okuryazarlık İlişkisi Üzerine Bir Çalışma. *International Journal of Educational and Social Sciences*, 2(1). 6-9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7953092>
- BIS and World Bank, (2016). Payment Aspects of Financial Inclusion, www.worldbank.org.
- Çetin, E., ve Kızılaslan, A. T. (2024). Dijital Okuryazarlığın Finansal Okuryazarlığa Etkisi. *Econder Uluslararası Akademik Dergi*, 8(2), 210-227. <https://doi.org/10.35342/econder.1586729>
- Dewmini, E. A. T., Wijekumara, J. M. N., & Sugathadasa, D. D. K. (2023). Digital Financial Literacy on Financial Behaviour among Management Undergraduates of State Universities in Sri Lanka. *Journal of Management Matters*, 10(2). 73-89. <https://doi.org/10.4038/jmm.v10i2.56>
- Fettahoğlu, S., ve Kıldize, D. (2019). Dijital Finansal Okuryazarlık ve Bireylerin Finansal Teknoloji Kullanma Konusundaki Tutumları. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi (OPUS)*, 12(18), 867-889. <https://doi.org/10.26466/opus.584628>
- Frew, P. and Petrino G. (2025). A 2026 Guide to Personal Digital Security & Online Safety. Retrieved from <https://www.security.org/digital-safety/> 23.01.2026 12:58:34.

- Genberg, H. (2020). Digital Transformation: Some Implications for Financial and Macroeconomic Stability. *Asian Development Bank Institute*, <http://hdl.handle.net/11540/12003>.
- Gökmen, H. (2012). *Finansal Okuryazarlık*, İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Göldağ, B. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri ile Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 82-100. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.950635>
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- İslamoğlu, A.H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Kalaycı, Ş. (2017). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Ankara: Dinamik Akademi.
- Kaleli, S. S. (2024). Measuring Digital Data Security Awareness: The Case of Higher Education Institution. *Journal of Studies in Advanced Technologies*, 2(2), 108-119. <https://doi.org/10.63063/jsat.1591281>
- Kaya, I.U. (2020). *Finansal Okuryazarlık ve Finansal Dijitalleşme İlişkisi: Bankacılık ve Finans Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Kaya, Ö.F. ve Öztürk, E. (2017). Veri ve Ağ Güvenliği için Uygulama ve Analiz Çalışmaları. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 16(31), 85-102.
- Koskelainen, T., Kalmi, P., Scornavacca, E., & Vartiainen, T. (2023). Financial Literacy in the Digital Age—A Research Agenda. *Journal of Consumer Affairs*, 57(1), 507-528. <https://doi.org/10.1111/joca.12510>
- Kutval, Y. (2025). Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme: Katılım Bankası Bireysel Müşterileri Üzerine İnceleme JOEEP: *Journal of Emerging Economies and Policy*, 10(1), 608-620.
- Marconi, D., Marinucci, M., & Paladino, G. (2022). Digitalization, Financial Knowledge and Financial Decisions. *Bank of Italy Occasional Paper*, (741). <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4463143>
- Mulyono, M. (2023). The Impact of Digital Literacy on Fintech Service Usage through Financial Literacy. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 426, p. 02003). EDP Sciences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202342602003>
- Nevşehirli, İ. (2021). *Pandemi Döneminde Finansal Okuryazarlık ve Finansal Dijitalleşme İlişkisi: Ankara İli Mühendislik ve Mimarlık Fakülteleri Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ogunola, A. A., Sonubi, T., Toromade, R. O., Ajayi, O. O., & Maduakor, A. H. (2024). The Intersection of Digital Safety and Financial Literacy: Mitigating Financial Risks in The Digital Economy. *International Journal of Science and Research Archive*, 13(02), 673-691. <https://doi.org/10.30574/ijrsra.2024.13.2.2183>
- Özarslan Saydar, Ö. (2024). Dijital Finansal Okuryazarlığın Yatırım Tercihlerine Etkisi. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 56-78. <https://doi.org/10.17541/optimum.1291433>
- Özdamar, K. (2017). *Eğitim, Sağlık ve Davranış Bilimlerinde Ölçek ve Test Geliştirme-Yapısal Eşitlik Modellemesi IBM SPSS AMOS ve MINITAB Uygulamalı*. Eskişehir: Nisan Kitabevi.
- Özmen G. ve Demir Ö. (2024). Finansal Okuryazarlık ve Finansal Dijitalleşme İlişkisi: Z Kuşağı Üzerine Bir Araştırma. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, (INIJOSS)*, 13(2), 362-385. <https://doi.org/10.54282/inijoss.1514306>
- Pallant, J. (2017). *SPSS Kullanma Kılavuzu: SPSS ile Adım Adım Veri Analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Simplilearn (2025). What Is Digital Security: Overview, Types, and Applications Explained. <https://www.simplilearn.com/what-is-digital-security-article> Retrieved from .23.01.2026

- Turhan, G. T. (2021, October). Dijital Okuryazarlığın Finansal Okuryazarlığa Etkisi: Üniversite Öğrencileri Örneği”. In *12th SCF International Conference on “Contemporary Issues in Social Sciences* (pp. 292-302).
- Uraz Kaya, I. (2020). *Finansal Okuryazarlık ve Finansal Dijitalleşme İlişkisi: Bankacılık ve Finans Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yüksek Lisans Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Uraz Kaya, I., ve Kılıç, B. (2021). Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme: Ölçek Geliştirme Üzerine Bir Çalışma. *İktisadi İdari ve Siyasal Araştırmalar Dergisi*, 6(15), 296-315. <https://doi.org/10.25204/iktisad.901135>
- Yılmaz, E. (2015). *Öğretmenlerin Dijital Veri Güvenliği Farkındalığı*. (Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- <https://egitim.tbb.org.tr/finansal-okur-yazarlik> (erişim tarihi: 21.01.2026)

Research Article

Dijital Veri Güvenliği Farkındalık Algısı ile Finansal Okuryazarlık ve Dijitalleşme Arasındaki İlişki

The Relationship Between Digital Data Security Awareness Perception, Financial Literacy and Digitalization

<p>Gülin Tuğçe SÖYLEYİCİ Dr.Öğr.Üyesi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu gulintugce.soyleyici@siirt.edu.tr https://orcid.org/0000-0002-3382-4837</p>	<p>Yasemin KARATAŞ ELÇİÇEK Dr.Öğr.Üyesi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu yaseminkaratas@siirt.edu.tr https://orcid.org/0000-0001-7423-5839</p>
--	--

Extended Summary

The concept of financial literacy refers to how money is earned, how earned income is managed and utilized, which factors influence investment decisions, and the importance of the knowledge and skills required to make sound financial decisions (Uraz Kaya, 2020, s. 4). A review of the literature on financial literacy indicates that the concept has been defined in various ways. The general characteristics of these definitions can be listed as having knowledge of financial concepts and the ability to understand them, acting proactively in financial decisions and implementing sound financial plans, and consequently acquiring financial management skills (Gökmen, 2012, s. 18).

According to the concept of financial literacy, individuals should possess the knowledge necessary to manage the financial processes of themselves, their relatives (family), and their entire companies in a healthy manner, and should be able to reflect this knowledge in their attitudes and behaviors. Based on this statement, it can be said that the concept of financial literacy has three fundamental elements: financial knowledge, financial behavior, and financial attitude. Financial knowledge refers to an individual's command of fundamental financial concepts (such as savings, budgeting, investment, inflation, interest, risk, maturity, and return), whereas financial attitude denotes an individual's careful use of money, the practice of saving for the future, and the demonstration of consistent financial behavior shaped by experiences in these areas through prudent consumption habits. Financial behavior refers to an individual's ability to monitor their own budget, be mindful of their purchases, manage their savings and debts, and evaluate their investments in both the short and long term (TBB, 2026).

Digitalization is the use of digital technology to create new business models and provide opportunities that generate new value and profit (Özarslan Saydar, 2024, s. 57). Today, the increase in digitalization as a result of technological advancements has led to financial services being significantly affected by these developments. In this context, especially with the widespread use of the internet, mobile banking applications have become important tools both for individuals to carry out their own financial transactions and for the financial sector to reach customers. Furthermore, as a consequence of digitalization, financial institutions have introduced chatbots serving as virtual assistants, alongside financial services based on natural language processing technologies, in order to interact with customers. Although the first versions of these robots focused only on providing accounting information, they have now evolved to include tasks such as financial planning and investment advice (Genberg, 2020, p. 2). The widespread adoption of digitalization in all areas has brought with it the problem of data security. Data security can be summarized under three main headings: confidentiality, integrity, and accessibility. Confidentiality means not wanting data to be viewed by others; integrity means not wanting data to be

altered by others; and accessibility means that data should be accessible and usable whenever and wherever needed (Kaya and Öztürk, 2017, p. 86).

Digital data security awareness refers to the capacity to detect cyberattacks that may arise with the widespread use of information and communication technologies and artificial intelligence-powered systems, to analyze the potential impact of these attacks, and consequently to exhibit preventive behaviors. Digital data security awareness encompasses understanding the threats that may arise from digital platforms and knowing how to defend against these threats, actively implementing this knowledge across all devices. Digital information security is of great importance both from an individual and institutional perspective. Because data loss resulting from unauthorized access can lead to various legal penalties, financial losses, and reputational damage. The importance of digital information security, especially in terms of protecting personal data, individual privacy, and security, has increased significantly today (Kaleli, 2024, p. 108).

The examination of the relationship between digital data security awareness perception, financial literacy, and digitalization is of great importance in understanding how individuals perceive the risks they encounter in the digital financial environment and how they manage these risks. Because it is anticipated that the findings obtained from studies focusing on this issue may contribute to determining which levels of knowledge and awareness are associated with secure behaviors in the digitalizing financial system, thereby guiding both the academic literature and educational practices. In this context, the study aims to examine the relationship between the digital data security awareness perceptions and the levels of financial literacy and digitalization of associate and undergraduate students studying at Siirt Üniversitesi. The research used observation method and survey form as data collection techniques. The research data were collected by sharing the link of the online survey form created via Google Forms with the students. The data were collected between 17.03.2025 and 12.05.2025. The collected data were analyzed using the SPSS 20 package program. In the analysis of the data, descriptive statistics, correlation, regression, t-test, and ANOVA analyses were utilized. In addition, the Kolmogorov-Smirnov Test was conducted to determine whether the data followed a normal distribution. As a result of the normality test, the hypothesis that the data were normally distributed was rejected. If the kurtosis of a variable is between -3 and +3, it indicates that the variable values follow a typical normal distribution. Considering the skewness and kurtosis values, it was concluded that the data shows a normal distribution because the values are in the range of [-3,+3]. In the analysis findings, it was observed that as students' digital data security awareness perception increased, their levels of financial literacy and digitalization also increased; that the levels of financial literacy and digitalization differed according to whether students used a credit card/additional card; and that there was a difference in terms of financial literacy and digitalization levels between students who had taken a finance course and those who had not. In line with the findings obtained, it can be stated that there is a strong positive relationship between students' digital data security awareness perceptions and their levels of financial literacy and digitalization. The findings indicating that there is a statistically significant relationship between students' digital data security awareness perceptions and their levels of financial literacy and digitalization are consistent with the studies of Nevşehirli (2021), Turhan (2021), Uraz Kaya and Kılıç (2021), Arıkan (2023), and Dewmini et al. (2023). According to Arıkan (2023), with the digitalization of financial services, digital literacy has become a determining factor in individuals' effective use of financial instruments. Moreover, as a result of the increasing orientation toward digital financial literacy, it has been stated that digital literacy plays an active role in financial decision-making. The increased use of digital tools in all areas during the pandemic has inevitably led individuals to use digital tools. The ease with which young people adapt to technology has accelerated the digitalization of their financial movements. Therefore, it is considered that the developments experienced have been effective in the finding emerging in this finding. It can be stated that the findings indicating that the levels of financial literacy and digitalization differ according to whether students use a credit card are similar to the study of Abdallah et al. (2024) (interpreted by considering that individuals who have a bank account also have a bank card). The findings indicating that the levels of financial literacy and digitalization differ according to whether students have taken finance-related courses are similar to the study of Nevşehirli (2021). Because, according to Nevşehirli (2021), the financial knowledge, attitudes, and behaviors that students acquire throughout their education positively affect their tendencies toward financial digitalization.

Although the findings are supported by some studies in the literature, they differ from some studies (such as Göldağ (2021), Marconi et al. (2022), Özmen and Demir (2024)). It is anticipated that the reason for the difference may be due to the fact that the universe examined are different. However, it should not be forgotten that the findings obtained from the study should be evaluated in line with the sample examined. The analysis findings obtained have once again revealed the importance of courses related to finance and digitalization. Therefore, it is considered that adding or diversifying courses on finance, financial literacy, and digital literacy to the curricula would be beneficial for students in order to increase their financial and digital literacy levels. In future studies, the research can be repeated using different universe and samples.